ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ
МИНИСТРЛІГІ

МИНИСТЕРСТВО
НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

БҰЙРЫҚ **ПРИКАЗ**

20 апреля 2023 г. № 172

Астана қаласы город Астана

Об утверждении Плана развития Министерства науки и высшего образования Республики Казахстан на 2023-2027 годы

В соответствии со статьей 62 Бюджетного кодекса Республики Казахстан **ПРИКАЗЫВАЮ**:

1. Утвердить План развития Министерства науки и высшего образования Республики Казахстан на 2023-2027 годы.

2. Департаменту стратегического планирования и координации Министерства науки и высшего образования Республики Казахстан разместить настоящий приказ в срок не позднее десяти рабочих дней после его подписания на интернет-ресурсе Министерства науки и высшего образования Республики Казахстан.

3. Контроль за исполнением настоящего приказа возложить на курирующих вице-министров и руководителя аппарата Министерства науки и высшего образования Республики Казахстан.

4. Настоящий приказ вступает в силу со дня его подписания.

Министр науки и высшего образования
Республики Казахстан **С. Нурбек**

«СОГЛАСОВАН»
Министр финансов
Республики Казахстан
____
«___» ________2023 года

«СОГЛАСОВАН»
Министр национальной экономики
Республики Казахстан
____
«___» ________2023 года

Бланк сериялық нөмірсіз жарамсыз болып табылады. Жауап қайтарғанда міндетті түрде біздің № және күні көрсетілуі керек.
Бланк без серийного номера не действителен. При ответе обязательно ссылаться на наш № и дату.

000737

Приложение
к приказу Министра науки и высшего образования
Республики Казахстан
от «20» апреля 2023 года
№ 172 .

План развития
Министерства науки и высшего образования Республики Казахстан
на 2023-2027 годы

Раздел 1. Миссия и видение

Миссия: создание условий обучающимся для обеспечения доступа и равенства в сфере образования, повышение качества образования путем создания благоприятных условий для всестороннего развития обучающихся и педагогов, предоставление обучающимся качественных профессиональных и социальных навыков, востребованных у работодателей, развитие исследовательского потенциала вузов, отечественной науки и увеличения ее вклада в социально-экономическое развитие страны, повышение языковой культуры и развитие языкового капитала населения.

Видение: система образования, создающая условия для формирования конкурентоспособной личности, наука, обеспечивающая поступательное социально-экономическое развитие страны.

Раздел 2. Архитектура взаимосвязи стратегического и бюджетного планирования

2.1. Целевые индикаторы и показатели страны Стратегия развития «Казахстана до 2050 года», Общенациональные приоритеты		
Создание современных и эффективных систем образования. Высшее образование должно ориентироваться в первую очередь на максимальное удовлетворение текущих и перспективных потребностей национальной экономики в специалистах. Необходимо: Создать сеть государственно-частного партнерства для развития системы высшего и среднего образования. Разработать многоступенчатую систему грантов на обучение. Создать по всей стране систему специализированных учебных заведений научно-исследовательского и прикладного образования, учитывающих региональную специализацию. Законодательно закрепить обязательную производственную практику на предприятиях, начиная со второго курса обучения в вузе. Мы должны интенсивно внедрять инновационные методы, решения и инструменты в отечественную систему образования, включая дистанционное обучение и обучение в режиме онлайн, доступные для всех желающих. Необходимо избавиться от устаревших	Нужно продолжить развитие двух ведущих инновационных кластеров – Назарбаев Университета и Парка инновационных технологий. Нам нужно ускоренно переходить к низкоуглеродной экономике. В столице будут представлены лучшие мировые достижения науки и техники. Высшие учебные заведения не должны ограничиваться образовательными функциями. Им необходимо создавать и развивать прикладные и научно-исследовательские подразделения. Вузы, которым мы гарантировали академическую автономию, должны не ограничиваться совершенствованием своих учебных программ и активно развивать свою научно-исследовательскую деятельность. Мы должны сосредоточиться не на затратных исследованиях и разработках. Нам нужен трансферт необходимых стране технологий и обучение специалистов для их использования. Мы вполне можем активно участвовать в масштабных международных научно-исследовательских проектах. Это даст нам возможность интегрировать усилия наших	Казахский язык – это наш духовный стержень. Наша задача – развивать его, активно используя во всех сферах. Мы должны оставить в наследство нашим потомкам современный язык, в котором к опыту многих поколений наших предков был бы гармонично добавлен и наш заметный след. Это задача, которую должен самостоятельно решать каждый уважающий себя человек. Необходимо продолжить реализацию комплекса мер по популяризации казахского языка. Мы должны провести модернизацию казахского языка. Надо сделать язык современным, искать консенсус в вопросах терминологии, раз и навсегда решить вопрос о переводе на казахский язык устоявшихся международных и иностранных слов. Этот вопрос не должен решать круг обособленных деятелей. Предлагаю составить список как минимум сотни современных книг, написанных на современном языке, и перевести их по-современному на казахский язык. Возможно, надо объявить конкурс среди молодежи: пусть

либо невостребованных научных и образовательных дисциплин, одновременно усилив востребованные и перспективные направления. Изменить направленность и акценты учебных планов среднего и высшего образования, включив туда программы по обучению практическим навыкам и получению практической квалификации. Создать ориентированные на предпринимательство учебные программы, образовательные курсы и институты.	ученых с зарубежным научно-исследовательским сообществом по стратегическим инновационным направлениям. Наша цель – стать частью глобальной технологической революции. Важно разработать четкие «дорожные карты» по формированию перспективных национальных кластеров. Провести ревизию законодательства, регулирующего вопросы авторских прав и патентов. Правительству необходимо проанализировать все ранее выданные патенты и зарегистрированные авторские права на предмет их возможной коммерциализации.	они подскажут нам, что им особенно интересно и полезно. Надо чтобы политика развития казахского языка не способствовала его отторжению, причем даже казахами. Наоборот, язык должен стать консолидатором народа Казахстана. Для этого языковую политику надо проводить грамотно и последовательно, не ущемляя ни один язык, на котором разговаривают казахстанцы. Вы знаете о нашей политике – к 2025 году 95 % казахстанцев должны владеть казахским языком. Таким образом, уже к 2025 году казахский язык станет главенствовать во всех сферах жизни, станет языком повсеместного общения. И это, безусловно, будет важнейшим достижением нашего государства. Наш суверенитет, наша независимость наконец-то обретут то, что скрепляет нацию, цементирует ее, – это родной язык.

↑ ↑ ↑ ↑ ↑ ↑

Национальный план развития Республики Казахстан до 2025 года		
Для поддержки социально уязвимых категорий граждан и молодежи из семей с низкими доходами применят льготное кредитование оплаты за высшее образование. Будут внедрены альтернативные варианты	Существующая система научных исследований будет переориентирована на активную поддержку технологической модернизации. Будет разработан программный документ по научно-технологическому	Воспитательный процесс подрастающего поколения будет включать такие элементы, как рациональный подход к жизни с акцентом на собственное

неформального образования, признание результатов самостоятельного обучения, сертификацию профессиональных навыков. Широкое развитие получат «серебряные университеты» и «Stackable degree» (наращиваемые степени), которые позволят населению в удобном темпе проходить сертифицированные курсы. В целях расширения экспортных возможностей организаций высшего и послевузовского образования будут созданы условия для открытия зарубежных кампусов в стране. По опыту Назарбаев Университета будет создано 2 передовых организаций высшего и послевузовского образования. На базе 20 университетов будут созданы центры академического превосходства и перезагрузка действующих научно-исследовательских институтов с выделением соответствующего финансирования. Это позволит обновить лабораторную базу организаций высшего и послевузовского образования, привлекать зарубежных топ-менеджеров, ученых и т.д. Продолжится модернизация системы высшего образования. Его стратегический фокус будет сосредоточен на продолжении начатой трансформации от преимущественно государственного регулирования к развитию саморегулируемой среды на принципах академической свободы и честности (academic freedom and integrity), ответственности – организации высшего и	развитию страны. В специализированные приоритеты грантового и программно-целевого финансирования будут включены медико-биологические исследования, агропромышленная наука, «зеленые» технологии, искусственный интеллект, энергоэффективность и др. Для привлечения соотечественников, работающих в ведущих зарубежных научных центрах и университетах, будет разработана специальная программа. Вырастет процент участия казахстанских ученых в международных программах и проектах, значимых для Казахстана. В целях повышения заработной платы ученых будет разработана система надбавок к заработной плате в зависимости от индивидуальных достижений ученого и его коллективных достижений в составе исследовательской группы или структурного подразделения. Поддержка молодых ученых будет осуществляться через организацию стажировок в ведущих научных центрах мира и предоставление различных грантов на финансирование исследований. Будет проведен комплекс работ по внедрению стратегического HR-менеджмента по трем направлениям: развитие научного потенциала, усиление кадрового резерва и развитие лидеров, в т.ч. путем поддержки молодых ученых. Со стороны крупного бизнеса будут созданы	образование, здоровый образ жизни и профессиональный успех, любовь к своей земле, своему аулу, городу, региону, малой родине, культуре и языку.

послевузовского образования за качество образования. Для предотвращения оттока талантливой молодежи будут обеспечены формирование исследовательской экосистемы- организаций высшего и послевузовского образования и повышение научного потенциала. Организации высшего и послевузовского образования будут стремиться к становлению smart-университетами и созданию образовательной цифровой экосистемы На рынке образовательных услуг останутся преимущественно только те организации высшего и послевузовского образования, которые предоставляют качественное образование и соответствуют международным стандартам. Будет расширен реестр сертификационных курсов, предоставляемых организаций высшего и послевузовского образования в партнерстве с компаниями реального сектора, которые будут признаваться национальной квалификационной системой, в том числе принятых мировой практикой «Nanodegree» («Наностепень»), особенно в IT- секторе. Будут созданы законодательная основа для оценки квалификаций и сертификации специалистов, а также Национальный квалификационный орган. Количество организаций высшего и послевузовского образования Казахстана, отмеченных в рейтинге QS-WUR, ТОП-200.	условия для «шефства» над региональными университетами в части их научной деятельности. Будет внедрена единая информационная система науки Казахстана. Будет обеспечена централизация и прозрачное распределение средств недропользователей в размере 1% от затрат на добычу на НИОКР, исходя из общенациональных научных приоритетов. Увеличится доля частного софинансирования прикладных научных исследований, будут созданы условия для коммерциализации результатов научной и (или) научно-технической деятельности. Будет проведена оценка действующих НИИ и выработан единый подход к финансированию и перераспределению средств с учетом фактических результатов деятельности. Будет сформирована современная инфраструктура научных исследований - инжиниринговые центры при ведущих организациях высшего и послевузовского образования, а также развитая сеть национальных исследовательских центров (лабораторий) по ключевым направлениям науки.	

Национальные проекты «Качественное образование «Образованная нация», «Технологический рывок за счет цифровизации, науки и инноваций», «Ұлттық рухани жаңғыру» Концепция развития образования Республики Казахстан на 2022-2026 годы, Концепция развития науки Республики Казахстан на 2022-2026 годы		
Доля ВУЗов, реализующих международные образовательные программы, академические обмены с зарубежными партнерами Количество привлеченных зарубежных экспертов к преподавательской деятельности Количество филиалов ведущих зарубежных вузов Количество вузов Казахстана, отмеченных в рейтинге QS-WUR, ТОП-200 Доля иностранных студентов в системе высшего образования от общего количества студентов Количество введенных койко-мест общежитий вузов Удовлетворенность системой высшего и послевузовского образования Доля трудоустроенных выпускников в первый год после окончания вуза	Прирост численности исследователей от общего количества исследователей в 2020 году (22,6 тыс чел) Доля молодых ученых от общего числа ученых и исследователей, осуществляющих НИОКР Рост позиции Казахстана в рейтинге ГИК ВЭФ по показателю «Качество научно-исследовательских институтов» Рост позиции Казахстана в страновом рейтинге InCites по общему количеству статей в индексируемых научных журналах Доля коммерциализируемых научных разработок от общего количества прикладных научных исследований, финансируемых из бюджета Прирост патентной активности от национальных заявителей в рамках НИР, реализованных за счет государственного бюджета относительно 2020 года Степень удовлетворенности научного сообщества, бизнеса и других стейкхолдеров государственным администрированием науки Увеличение доли обновленного оборудования лабораторий научных организаций и университетов от общего количества Увеличение доли частного со-финансирования проектов коммерциализации РННТД и прикладных научных исследований	Уровень обеспеченности учебниками, изданными на казахском языке для организаций высшего и послевузовского образования Объем текстовой базы Национального корпуса казахского языка Проведение социологических и аналитических исследований по вопросам языковой политики в Республике Казахстан Разработка, издание и размещение в открытом доступе Большого орфографического словаря, Большого орфоэпического словаря, Большого грамматического справочника, топонимического словаря, справочника антропонимических названий, справочников по орфографии, орфоэпии казахского языка, справочника по культуре речи, пособий по практической стилистике и пунктуации с -целью реформирования казахского языка на основе правил правописания с нарастающим итогом
Стратегические направления Министерства науки и высшего образования Республики Казахстан		

Стратегическое направление 1. Подготовка конкурентоспособных кадров для экономики	Стратегическое направление 2. Результативная наука	Стратегическое направление 3. Укрепление лингвистического капитала казахстанцев и гармонизация языковой среды

Цели Министерства науки и высшего образования Республики Казахстан		
Цель 1. Создание саморегулируемого высшего и послевузовского образования, ориентированного на подготовку поколения с навыками 21 века, умеющие адаптироваться к изменяющимся условиям	Цель 2. Формирование целостной научной экосистемы для повышения результативности научных исследований	Цель 3. Развитие государственного языка и лингвистического капитала казахстанцев

Бюджетные программы		
092 «Целевой вклад в АОО «Назарбаев университет» 204 «Обеспечение кадрами с высшим и послевузовским образованием»	130 «Базовое финансирование субъектов научной и/или научно-технической деятельности» 217 «Развитие науки» 219 «Обеспечение доступа к научно-историческим ценностям, научно-технической и научно-педагогической информации» 231 «Обеспечение реализации Соглашения об условиях и порядке размещения Тюркской Академии»	230 «Развитие государственного языка и других языков народа Казахстана»
2.2. Бюджетные программы, направленные на решение иных задач, определенных положением государственного органа		
001 «Формирование и реализация государственной политики в области образования и науки»		

Раздел 3. Стратегические направления, цели и целевые индикаторы

№п/п	Целевые индикатор	Ответственные	Источник информации	Ед. изм.	Отчетный год	План (факт) текущего года	в плановом периоде				
					2021 год	2022 год	2023 год	2024 год	2025 год	2026 год	2027 год
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Стратегическое направление 1. Подготовка конкурентоспособных кадров для экономики											
	Макроиндикаторы, характеризующие развитие отрасли:										
1.	Количество организаций высшего и послевузовского образования Казахстана, отмеченных в рейтинге QS-WUR, ТОП-200	Ергалиев К.А. Вице-министр	данные QS-WUR	ед.	2	2	2	2	3	3	3
Цель 1. Создание саморегулируемого высшего и послевузовского образования, ориентированного на подготовку поколения с навыками 21 века, умеющие адаптироваться к изменяющимся условиям											
	Целевые индикаторы, взаимоувязанные с бюджетом:										
2.	Доля ВУЗов, реализующих международные образовательные программы, академические обмены с зарубежными партнерами	Ергалиев К.А. Вице-министр акимы областей и городов Астана, Алматы, Шымкента	Отчетные данные вузов	%	20	35	40	45	50	55	60
3.	Количество привлеченных зарубежных экспертов к	Ергалиев К.А. Вице-министр	Отчетные данные вузов	чел.	200	200	200	200	200	200	200

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	преподавательской деятельности										
4.	Количество филиалов ведущих зарубежных ВУЗов (с нарастающим итогом)	Ергалиев К.А. Вице-министр	Отчетные данные вузов	ед.	-	2	3	4	5	6	7
5.	Доля иностранных студентов в системе высшего образования от общего количества студентов	Ергалиев К.А. Вице-министр	Отчетные данные вузов	%	6	7	8	9	10	11	11,5
6.	Доля трудоустроенных, продолжающих обучение выпускников Назарбаев Университета	Ергалиев К.А. Вице-министр	Отчетные данные вузов	%	87	88	88,2	88,5	88,7	89	89,2
Стратегическое направление 2. Результативная наука											
	Макроиндикаторы, характеризующие развитие отрасли:										
7.	Доля расходов на науку от ВВП	Акатов К.Е. Вице-министр	Статистические данные	% от ВВП	0,13	0,13	0,17	0,18	0,2	0,5	1
8.	Объем инвестиций в основной капитал	АО «Финансовый центр»	Отчетная информация АО «Финансовый центр»	%	8,2	10,9	14,0	17,4	22,7	23,5	24,0
Цель 2. Формирование целостной научной экосистемы для повышения результативности научных исследований											
	Целевые индикаторы,										

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	взаимоувязанные с бюджетом:										
9.	Рост позиции Казахстана в страновом рейтинге InCites по общему количеству статей в индексируемых научных журналах	Акатов К.Е. Вице-министр	Данные международного рейтинга	место	73	71	69	67	65	63	60
10.	Доля коммерциализируемых научных разработок от общего количества прикладных научных исследований, финансируемых из бюджета	Акатов К.Е. Вице-министр	Отчетные данные МНВО/ АО «Фонд науки»	%	26	27	28	29	35	38	40
11.	Доля частного со-финансирования проектов коммерциализации РННТД и прикладных научных исследований	Акатов К.Е. Вице-министр	Отчетные данные МНВО/ АО «Фонд науки»	%	20	25	30	40	50	55	58
12.	Прирост патентной активности от национальных заявителей в рамках НИР, реализованных за счет государственного бюджета относительно 2020 года	Акатов К.Е. Вице-министр	Отчетная информация НИИС/ АО «НЦ ГНТЭ»	%	5	10	15	20	30	33	35
13.	Коэффициент	Акатов К.Е.	Отчетная	%	100	100	100	100	100	100	100

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	обеспечения базового финансирования субъектов научной и (или) научно-технической деятельности реализующих НИОКР	Вице-министр	информация КН								
14.	Коэффициент обеспечения зданием тюркской академии	Акатов К.Е. Вице-министр	Отчетная информация КН	%	100	100	100	100	100	100	100
Стратегическое направление 3. Укрепление лингвистического капитала казахстанцев и гармонизация языковой среды											
	Макроиндикаторы, характеризующие развитие отрасли:										
15.	Доля населения, владеющего государственным языком	Ешенкулов Т.И. Вице-министр	Социологические исследования	%	91	92	93	94	94,5	95	95,5
Цель 3. Развитие государственного языка и лингвистического капитала казахстанцев											
	Целевые индикаторы, взаимоувязанные с бюджетом:										
16.	Доля населения, владеющего тремя языками (казахский, русский, английский	Ешенкулов Т.И. Вице-министр	Социологические исследования	%	27	28	29	30	31	32	33
17.	Доля упорядоченного терминологического фонда (с нарастающим итогом)	Ешенкулов Т.И. Вице-министр	Решение терминологической комиссии	%	15	30	35	40	45	50	55

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
18.	Удельный объем делопроизводства на государственном языке в государственных органах в общем объеме документооборота	Ешенкулов Т.И. Вице-министр	Отчетные данные мониторинга процесса ведения документооборота на гос.языке	%	96	96,5	97	97,5	98	98,5	99
19.	Уровень обеспеченности учебниками, изданными на казахском языке для организаций, высшего и послевузовского образования	Ергалиев К.А. Вице-министр	Отчетная информация КВПО	%	50	53	55	57	60	63	65
20.	Объем текстовой базы Национального корпуса казахского языка	Ешенкулов Т.И. Вице-министр	Отчетная информация КЯП	млн. слов	20	30	40	50	60	70	80

Раздел 4. Ресурсы

Ресурсы	Ед. изм.	2021 год	2022 год	Плановый период				
				2023 год	2024 год	2025 год	2026 год	2027 год
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Финансовые	тыс. тенге	0	408 305 147	563 766 717	717 764 816	785 136 489	785 136 489	785 136 489

в том числе на реализацию национального проекта «Качественное образование «Образованная нация»	тыс. тенге	344 000	340 000	340 000	35 340 000	35 340 000	0	0
на реализацию национального проекта «Технологический рывок за счет цифровизации, науки и инноваций»	тыс. тенге	54 205 444	66 591 394	203 562 039	302 116 927	264 933 604	0	0
на реализацию национального проекта «Ұлттық рухани жаңғыру»	тыс. тенге	29 940	328 732	328 732	328 732	328 732	0	0
Человеческие	чел.	**0**	**183**	**183**	**183**	**183**	**183**	**183**

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ
МИНИСТРЛІГІ

МИНИСТЕРСТВО
НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

БҰЙРЫҚ

ПРИКАЗ

2023 ж. 20 сәуір

Астана қаласы

№ 172

город Астана

Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің 2023-2027 жылдарға арналған даму жоспарын бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Бюджет кодексінің 62-бабына сәйкес **БҰЙЫРАМЫН:**

1. Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің 2023-2027 жылдарға арналған даму жоспары бекітілсін.

2. Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің Стратегиялық жоспарлау және үйлестіру департаменті осы бұйрық қол қойылғаннан кейін оны он жұмыс күнінен кешіктірілмейтін мерзімде Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің интернет-ресурсында орналастырсын.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің жетекшілік ететін вице-министрлеріне және аппарат басшысына жүктелсін.

4. Осы бұйрық қол қойылған күнінен бастап күшіне енеді.

Қазақстан Республикасының
Ғылым және жоғары білім министрі **С. Нұрбек**

«КЕЛІСІЛДІ»
Қазақстан Республикасының
Қаржы министрі
____
2023 жылғы «___» ________

«КЕЛІСІЛДІ»
Қазақстан Республикасының
Ұлттық экономика министрі
____
2023 жылғы «___» ________

Бланк сериялық нөмірсіз жарамсыз болып табылады. Жауап қайтарғанда міндетті түрде біздің № және күні көрсетілуі керек.
Бланк без серийного номера не действителен. При ответе обязательно ссылаться на наш № и дату.

000738

Қазақстан Республикасы
Ғылым және жоғары білім министрінің
2023 жылғы «20» сәуірдегі
№172 бұйрығына қосымша

Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің 2023-2027 жылдарға арналған даму жоспары

1-бөлім. Миссиясы мен пайымы

Миссиясы: білім беру және ғылым саласындағы мемлекеттік саясатты қалыптастыру және іске асыру, балалардың құқықтары мен заңды мүдделерін қорғауды қамтамасыз ету, мемлекеттік тілді және қазақстандықтардың лигвистикалық капиталын дамыту бойынша мемлекеттік саясатты әзірлеу және тиімді іске асыру.

Пайымы: Қазақстан экономикасын дамуының негізгі драйвері ретінде тиімді жұмыс істейтін және әлемдік ғылыми-білім беру кеңістігіне интеграцияланған білім беру мен ғылымның озық жүйесі.

2-бөлім. Стратегиялық және бюджеттік жоспарлаудың өзара байланысының құрылысы

2.1. Елдің нысаналы индикаторлары және көрсеткіштері «Қазақстан-2050» стратегиясы, Жалпыұлттық басымдықтар		
Заманауи және тиімді білім беру жүйелерін құру. Жоғары білім бірінші кезекте ұлттық экономиканың мамандарға деген ағымдағы және перспективалық қажеттіліктерін барынша қанағаттандыруға бағытталуы тиіс. Қажет: Жоғары және орта білім беру жүйесін дамыту үшін мемлекеттік-жекешелік әріптестік желісін құру. Оқу гранттарының көп сатылы жүйесін әзірлеу. Бүкіл ел бойынша өңірлік мамандануды ескеретін ғылыми-зерттеу және қолданбалы білім берудің мамандандырылған оқу орындарының жүйесін құру. ЖОО-да оқудың екінші курсынан бастап кәсіпорындарда міндетті өндірістік практиканы заңнамалық тұрғыдан бекіту. Біз отандық білім беру жүйесіне инновациялық әдістерді, шешімдер мен құралдарды, соның ішінде қашықтықтан оқыту мен онлайн режимінде оқытуды барлық ниет білдірушілер үшін қолжетімді қарқынды енгізуіміз керек. Сұранысқа ие және перспективалы бағыттарды күшейте отырып, ескірген немесе талап етілмеген ғылыми және білім беру пәндерінен арылу қажет. Орта және жоғары білімнің оқу жоспарларының бағыты мен екпінін практикалық дағдыларды оқыту және практикалық біліктілікті алу бағдарламаларын қосу арқылы өзгерту. Кәсіпкерлікке бағытталған оқу бағдарламаларын, білім беру курстары мен институттарын құру.	Екі жетекші инновациялық кластерді – Назарбаев Университеті мен инновациялық технологиялар паркін дамытуды жалғастыру қажет. Біз төмен көміртекті экономикаға тез көшуіміз керек. Елордада ғылым мен техниканың үздік әлемдік жетістіктері ұсынылады. Жоғары оқу орындары білім беру функцияларымен шектелмеуі тиіс. Оларға қолданбалы және ғылыми-зерттеу бөлімшелерін құру және дамыту қажет. Біз академиялық автономияға кепілдік берген жоғары оқу орындары өздерінің оқу бағдарламаларын жетілдірумен шектелмеуі және өздерінің ғылыми-зерттеу қызметін белсенді дамытуы тиіс. Біз қымбат зерттеулер мен әзірлемелерге назар аудармауымыз керек. Бізге елге қажетті технологиялар трансферті және оларды пайдалану үшін мамандарды оқыту қажет. Біз ауқымды халықаралық ғылыми-зерттеу жобаларына белсенді қатыса аламыз. Бұл бізге ғалымдарымыздың күш-жігерін стратегиялық инновациялық бағыттар бойынша шетелдік ғылыми-зерттеу қауымдастығымен біріктіруге мүмкіндік береді. Біздің мақсатымыз-жаһандық	Қазақ тілі-біздің рухани өзегіміз. Біздің міндетіміз-оны барлық салаларда белсенді қолдана отырып дамыту. Біз ұрпақтарымызға қазіргі заманғы тілді мұра етіп қалдыруымыз керек, онда біздің ата-бабаларымыздың көптеген ұрпақтарының тәжірибесіне біздің Елеулі ізіміз үйлесімді түрде қосылады. Бұл өзін-өзі құрметтейтін әрбір адам өз бетінше шешуі керек міндет. Қазақ тілін дәріптеу жөніндегі шаралар кешенін іске асыруды жалғастыру қажет. Біз қазақ тілін жаңғыртуға тиіспіз. Тілді заманауи ету, терминология мәселелерінде консенсус іздеу, қалыптасқан халықаралық және шетелдік сөздерді қазақ тіліне аудару мәселесін біржола шешу қажет. Бұл мәселені оқшауланған қайраткерлер тобы шешпеуі керек. Мен қазіргі тілде жазылған кем дегенде жүздеген заманауи кітаптардың тізімін жасап, оларды заманауи түрде қазақ тіліне аударуды ұсынамын. Жастар арасында байқау жариялау қажет болуы мүмкін: олар бізге ерекше қызықты және пайдалы екенін айтып берсін.

	технологиялық революцияның бір бөлігі болу. Перспективалы ұлттық кластерлерді қалыптастыру бойынша нақты «жол карталарын» әзірлеу маңызды. Авторлық құқықтар мен патенттер мәселелерін реттейтін заңнамаға ревизия жүргізу. Үкімет бұрын берілген барлық патенттер мен тіркелген авторлық құқықтарды ықтимал коммерцияландыру үшін талдауы керек.	Қазақ тілін дамыту саясаты оны, тіпті қазақтардың да қабылдамауына ықпал етпеуі керек. Керісінше, тіл Қазақстан халқының консолидаторы болуға тиіс. Ол үшін тіл саясатын қазақстандықтар сөйлейтін бірде-бір тілге нұқсан келтірмей, сауатты және дәйекті түрде жүргізу қажет. Сіздер біздің саясатымыз туралы білесіздер – 2025 жылға қарай Қазақстандықтардың 95% - ы қазақ тілін білуі тиіс. Осылайша, 2025 жылға қарай қазақ тілі өмірдің барлық салаларында үстемдік ете бастайды, барлық жерде қарым-қатынас тіліне айналады. Бұл, әрине, біздің мемлекетіміздің маңызды жетістігі болмақ. Біздің егемендігіміз, тәуелсіздігіміз ақыры ұлтты біріктіретін, оны нығайтатын қасиетке ие болатын – бұл ана тілі. Бұл біздің мемлекетіміздің егемендігінің тәжіндегі басты асыл тас.

Қазақстан Республикасының 2025 жылға дейінгі ұлттық даму жоспары		
Кірісі төмен отбасылардан шыққан азаматтар мен жастардың әлеуметтік осал санаттарын қолдау үшін жоғары білімге ақы төлеуге жеңілдікпен кредит беру қолданылады. Бейресми білім берудің баламалы нұсқалары, дербес оқыту нәтижелерін тану, кәсіби дағдыларды сертификаттау енгізіледі.	Қолданыстағы ғылыми зерттеулер жүйесі технологиялық жаңғыртуды белсенді қолдауға қайта бағдарланатын болады. Елдің ғылыми-технологиялық дамуы жөніндегі бағдарламалық құжат әзірленеді. Гранттық және бағдарламалық-	Өскелең ұрпақты тәрбиелеу процесіне өмірге өзінің біліміне, салауатты өмір салтына және кәсіби жетістігіне, өз жеріне, ауылына, қаласына, аймағына, кішігірім Отанына, мәдениеті мен тіліне деген сүйіспеншілікке деген

"Күміс университеттер" және "Stackable degree" (ұлғайтылатын дәрежелер) кеңінен дамытылады, бұл халыққа сертификатталған курстардан ыңғайлы қарқынмен өтуге мүмкіндік береді. Жоғары оқу орындарының экспорттық мүмкіндіктерін кеңейту мақсатында елде шетелдік кампустарды ашу үшін жағдайлар жасалатын болады. Назарбаев Университетінің тәжірибесі бойынша 2 озық өңірлік жоғары оқу орны ашылатын болады. 20 университеттің базасында тиісті қаржыландыруды бөле отырып, академиялық артықшылық орталықтары құрылады және жұмыс істеп тұрған ғылыми-зерттеу институттары қайта жүктелетін болады. Бұл жоғары оқу орындарының зертханалық базасын жаңартуға, шетелдік топ-менеджерлерді, ғалымдарды және т.б. тартуға мүмкіндік береді. Жоғары білім беру жүйесін жаңғырту жалғастырылады. Оның стратегиялық бағыты мемлекеттік реттеуден академиялық еркіндік пен адалдық (academic freedom and integrity), жоғары оқу орындарының білім сапасы үшін жауапкершілігі қағидаттарына негізделген өзін-өзі реттейтін ортаны дамытуға дейін басталған түрлендіруді жалғастыруға шоғырландырылатын болады. Дарынды жастардың кетуін болдырмау үшін жоғары оқу орындарының зерттеу экожүйесін қалыптастыру және ғылыми әлеуетін арттыру қамтамасыз етіледі. Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары smart-университеттерді қалыптастыруға және білім беретін цифрлық экожүйені құруға ұмтылатын болады. Білім беру қызметтері нарығында тек сапалы білім беретін және халықаралық стандарттарға сәйкес келетін жоғары оқу орындары ғана қалады.	нысаналы қаржыландырудың мамандандырылған басымдықтарына медициналық-биологиялық зерттеулер, агроөнеркәсіптік ғылым, "жасыл" технологиялар, жасанды интеллект, энергия тиімділігі және т. б. енгізіледі. Шетелдік жетекші ғылыми орталықтар мен университеттерде жұмыс істейтін отандастарды тарту үшін арнайы бағдарлама әзірленеді. Қазақстандық ғалымдардың Қазақстан үшін маңызды халықаралық бағдарламалар мен жобаларға қатысу пайызы өседі. Ғалымдардың жалақысын арттыру мақсатында зерттеу тобының немесе құрылымдық бөлімшенің құрамында ғалымның жеке жетістіктері мен оның ұжымдық жетістіктеріне байланысты жалақыға үстемеақылар жүйесі әзірленетін болады. Жас ғалымдарды қолдау әлемнің жетекші ғылыми орталықтарында тағылымдамалар ұйымдастыру және зерттеулерді қаржыландыруға түрлі гранттар беру арқылы жүзеге асырылады. Ғылыми әлеуетті дамыту, кадрлық резервті күшейту және көшбасшыларды дамыту, оның ішінде жас ғалымдарды қолдау арқылы дамыту сияқты үш бағыт бойынша стратегиялық HR-менеджментті енгізу жөніндегі жұмыстар кешені жүргізілетін болады. Ірі бизнес тарапынан өңірлік	ұтымды көзқарас сияқты элементтер кіреді.

Жоғары оқу орындары нақты сектор компанияларымен әріптестікте ұсынатын, ұлттық біліктілік жүйесі, оның ішінде әлемдік практикада қабылданған «Nanodegree» («Нанодәреже»), әсіресе IT-сектор танылатын сертификаттау курстарының тізілімі кеңейтілетін болады. Мамандардың біліктілігін бағалау және сертификаттау үшін заңнамалық негіз, сондай-ақ Ұлттық біліктілік органы құрылатын болады. QS-WUR, TOP-200 рейтингінде белгіленген Қазақстандағы ЖОО-ның саны.	университеттерге олардың ғылыми қызметі бөлігінде «қамқорлық көрсету» үшін жағдайлар жасалатын болады. Қазақстан ғылымының бірыңғай ақпараттық жүйесі енгізіледі. Жалпыұлттық ғылыми басымдықтарды негізге ала отырып, ҒЗТКЖ-на арнап жер қойнауын пайдаланушылардың іздестіру шығындарының 1%-ы көлемінде қаражатты бөлудің ашықтығы және орталықтандыру қамтамасыз етіледі. Қолданбалы ғылыми зерттеулерді жеке қоса қаржыландыру үлесі ұлғаяды, ғылыми және (немесе) ғылыми-техникалық қызмет нәтижелерін коммерцияландыру үшін жағдайлар жасалады. Жұмыс істеп тұрған ҒЗИ-ға бағалау жүргізіледі және қызметтің нақты нәтижелерін ескере отырып, қаржыландыру мен қаражатты қайта бөлудің бірыңғай тәсілі әзірленеді. Ғылыми зерттеулердің қазіргі заманғы инфрақұрылымы - жетекші жоғары оқу орындары жанындағы инжинирингтік орталықтар, сондай-ақ ғылымның басты бағыттары бойынша ұлттық зерттеу орталықтарының (зертханалардың) дамыған желісі қалыптастырылатын болады.	

↑

«Сапалы білім беру. «Білімді ұлт», «Цифрландыру, ғылым және инновация есебінен технологиялық серпіліс», «Ұлттық рухани жаңғыру» ұлттық жобалары

Қазақстан Республикасының білім беруді дамытудың 2022-2026 жылдарға арналған тұжырымдамасы, Қазақстан Республикасының ғылымын дамытудың 2022-2026 жылдарға арналған тұжырымдамасы		
Халықаралық білім беру бағдарламаларын, шетелдік әріптестермен академиялық алмасуларды іске асыратын жоғары оқу орындарының үлесі Оқытушылық қызметке тартылған шетелдік сарапшылардың саны Жетекші шетелдік жоғары оқу орындары филиалдарының саны QS-WUR рейтингінде белгіленген Қазақстанның ЖОО саны, ТОП-200 Студенттердің жалпы санынан жоғары білім беру жүйесіндегі шетелдік студенттердің үлесі ЖОО жатақханаларының енгізілген төсек-орындарының саны Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру жүйесіне қанағаттану ЖОО бітіргеннен кейінгі бірінші жылы жұмысқа орналастырылған түлектердің үлесі	2020 жылы зерттеушілердің жалпы санынан зерттеушілер санының өсуі (22,6 мың адам) ҒЗТКЖ жүзеге асыратын ғалымдар мен зерттеушілердің жалпы санынан жас ғалымдардың үлесі «Ғылыми-зерттеу институттарының сапасы» көрсеткіші бойынша ДЭФ ЖБИ рейтингісінде Қазақстанның позициясының өсуі Индекстелетін ғылыми журналдардағы мақалалардың жалпы саны бойынша Қазақстанның incites елдік рейтингіндегі ұстанымының өсуі Бюджеттен қаржыландырылатын қолданбалы ғылыми зерттеулердің жалпы санынан коммерцияланатын ғылыми әзірлемелердің үлесі 2020 жылға қатысты мемлекеттік бюджет есебінен іске асырылған ҒЗЖ шеңберінде Ұлттық өтініш берушілерден патенттік белсенділіктің өсуі Ғылыми қоғамдастықтың, бизнестің және басқа да стейкхолдерлердің ғылымды мемлекеттік әкімшілендіруге қанағаттану дәрежесі Зертханалардың ғылыми ұйымдардың және университеттердің жаңартылған жабдықтарының жалпы санынан үлесін ұлғайту ҒҒТҚН коммерцияландыру	Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары үшін қазақ тілінде басылған оқулықтармен қамтамасыз ету деңгейі Қазақ тілі ұлттық корпусының мәтіндік базасының көлемі Қазақстан Республикасында тіл саясаты мәселелері бойынша әлеуметтанулық және талдамалық зерттеулер жүргізу Үлкен орфографиялық сөздікті, үлкен орфоэпиялық сөздікті, үлкен грамматикалық анықтамалықты, топонимикалық сөздікті, антропонимдік атаулар анықтамалығын, орфография, қазақ тілінің орфоэпиясы бойынша анықтамалықтарды, сөйлеу мәдениеті бойынша анықтамалықты, Практикалық стилистика мен пунктуация бойынша құралдарды ашық қолжетімділікте әзірлеу, басып шығару және орналастыру-орфография қағидалары негізінде қазақ тілін реформалау мақсатында

	жобаларын және қолданбалы ғылыми зерттеулерді жеке қаржыландырудың үлесін ұлғайту	
Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің стратегиялық бағыттары		
1-стратегиялық бағыт. Экономика үшін бәсекеге қабілетті кадрларды даярлау	2-стратегиялық бағыт. Нәтижелі ғылым	3-стратегиялық бағыт. Қазақстандықтардың лингвистикалық капиталын нығайту және тілдік ортаның үндестігі

↑

Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің мақсаттары		
1-мақсат Өзгермелі жағдайларға бейімделе алатын, 21 ғасырдың дағдылары бар ұрпақты даярлауға бағдарланған өзін-өзі реттейтін жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру	2 мақсат Ғылыми зерттеулердің нәтижелілігін арттыру үшін тұтас ғылыми экожүйені қалыптастыру	3-мақсат Мемлекеттік тілді және қазақстандықтардың лингвистикалық капиталын дамыту

Бюджеттік бағдарламалар		
092 «Назарбаев Университеті» ДБҰ мақсатты үлес» 204 «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берумен кадрларды қамтамасыз ету»	130 «Ғылыми немесе ғылыми-техникалық қызмет субъектілерін қаржыландыру» 217 «Ғылымды дамыту » 219 «Ғылыми-тарихи құндылықтарға, ғылыми-техникалық және ғылыми-педагогикалық ақпаратқа қолжетімділікті қамтамасыз ету» 231 «Түркі Академиясын орналастыру шарттары мен тәртібі туралы келісімді іске асыруды қамтамасыз ету»	230 «Мемлекеттік тілді және Қазақстан халқының басқа да тілдерін дамыту»
2.2 Мемлекеттік органның ережесінде айқындалған өзге де міндеттерді шешуге бағытталған бюджеттік бағдарламалар		

001 «Білім және ғылым саласында мемлекеттік саясатты қалыптастыру және іске асыру»

3-бөлім. Стратегиялық бағыттар, мақсаттар және нысаналы индикаторлар

р/с №	Нысаналы индикаторлар	Жауаптылар	Ақпарат көзі	Өлшем бірлігі	есепті кезеңде	есепті кезеңде	жоспарлы кезеңде				
					2021 жыл	2022 жыл	2023 жыл	2024 жыл	2025 жыл	2026 жыл	2027 жыл
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1-стратегиялық бағыт. Экономика үшін бәсекеге қабілетті кадрларды даярлау											
	Саланың дамуын сипаттайтын макроиндикаторлар:										
1	QS-WUR, TOP-200 рейтингінде белгіленген Қазақстандағы жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының саны	Ерғалиев Қ.А. вице-министр	QS-WUR деректері	бірлік	2	2	2	2	3	3	3
1-мақсат. Өзгермелі жағдайларға бейімделе алатын, 21 ғасырдың дағдылары бар ұрпақты даярлауға бағдарланған өзін-өзі реттейтін жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру											
	Бюджетпен өзара байланысты нысаналы индикаторлар:										
2	Халықаралық білім беру бағдарламаларын, шетелдік әріптестермен академиялық алмасуларды іске	Ерғалиев Қ.А. вице-министр	ҒЖБМ есептік деректері	%	20	35	40	45	50	55	60

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	асыратын ЖОО-ның үлесі										
3	Оқытушылық қызметке тартылған шетелдік сарапшылардың саны	Ерғалиев Қ.А. вице-министр	ҒЖБМ есептік деректері	адам	200	200	200	200	200	200	200
4	Жетекші шетелдік ЖОО филиалдарының саны (өспелі әсермен)	Ерғалиев Қ.А. вице-министр	ҒЖБМ есептік деректері	бірлік	-	2	3	4	5	6	7
5	Студенттердің жалпы санынан жоғары білім беру жүйесіндегі шетелдік студенттердің үлесі	Ерғалиев Қ.А. вице-министр	ЖОО-ң есептік деректері	%	6	7	8	9	10	11	11,5
6	Назарбаев Университетінің оқуын жалғастыратын, жұмысқа орналасқан түлектерінің үлесі	Ерғалиев Қ.А. вице-министр	ЖОО-ң есептік деректері	%	87	88	88,2	88,5	88,7	89	89,2
2-стратегиялық бағыт. Нәтижелі ғылым											
	Саланың дамуын сипаттайтын макроиндикаторлар:										
7	ЖІО-дcн ғылымға арналған шығыстардың үлесі	Ақатов К.Е. вице-министр	Статистикалық деректер	ЖІӨ-ден %	0,13	0,13	0,17	0,18	0,2	0,5	1
	Негізгі капиталға инвестицияларға бағытталған бюджеттен тыс қаражат										
8	Негізгі капиталға инвистиция көлемі	«Қаржы орталығы» АҚ	«Қаржы орталығы» АҚ-ның есептік деректері	%	8,2	10,9	14,0	17,4	22,7	23,5	24,0
2-мақсат. Ғылыми зерттеулердің нәтижелілігін арттыру үшін тұтас ғылыми экожүйені қалыптастыру											

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Бюджетпен өзара байланысты нысаналы индикаторлар:										
9	Индекстелетін ғылыми журналдарда мақалалардың жалпы саны бойынша InCites елдік рейтингінде Қазақстан позициясының өсуі	Ақатов К.Е. вице-министр	Данные международного рейтинга	место	73	71	69	67	65	63	60
10	Бюджеттен қаржыландырылатын қолданбалы ғылыми зерттеулердің жалпы санында коммерцияландырылған ғылыми әзірлемелердің үлесі	Ақатов К.Е. вице-министр	ҒЖБМ-нің есептік ақпараты / «Ғылым қоры» АҚ	%	26	27	28	29	35	38	40
11	ҒҒТҚН коммерцияландыру жобаларын және қолданбалы ғылыми зерттеулерді жеке қоса қаржыландыру үлесі	Ақатов К.Е. вице-министр	ҒЖБМ-нің есептік ақпараты / «Ғылым қоры» АҚ	%	20	25	30	40	50	55	58
12	Мемлекеттік бюджет есебінен жүргізілген ҒЗЖ шеңберінде ұлттық өтінім берушілердің патенттік белсенділігінің 2020 жылға қатысты өсуі	Ақатов К.Е. вице-министр	ЗМҒИ-ның есептік деректері/ «ҰМҒТСО» АҚ	%	5	10	15	20	30	33	35
13	ҒЗТКЖ-ны іске асыратын ғылыми және (немесе) ғылыми-техникалық қызметтің субъектілерін	Ақатов К.Е. вице-министр	ҒЖБМ-нің есептік деректері	%	100	100	100	100	100	100	100

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	базалық қаржыландыруды қамтамасыз ету коэффициенті										
14	Түркі академиясын ғимаратпен қамтамасыз ету коэффициенті	Ақатов К.Е. вице-министр	ҒЖБМ-нің есептік ақпараты	%	100	100	100	100	100	100	100
3-стратегиялық бағыт. Қазақстандықтардың лингвистикалық капиталын нығайту және тілдік ортаның үндестігі											
	Саланың дамуын сипаттайтын макроиндикаторлар										
15	Мемлекеттік тілді білетін тұрғындардың үлесі	Ешенқұлов Т.І. вице-министр	Әлеуметтік зерттеулер	%	91	92	93	94	94,5	95	95,5
3-мақсат. Мемлекеттік тілді және қазақстандықтардың лингвистикалық капиталын дамыту											
	Бюджетпен өзара байланысты нысаналы индикаторлар:			-							
16	Үш тілді (қазақ, орыс және ағылшын) білетін тұрғындардың үлесі	Ешенқұлов Т.І. вице-министр	Әлеуметтік зерттеулер	%	27	28	29	30	31	32	33
17	Реттелген терминологиялық қордың үлесі (өсу қорытындысымен)	Ешенқұлов Т.І. вице-министр	Республикалық терминологиялық комиссия шешімі	%	15	30	35	40	45	50	55

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
18	Мемлекеттік органдардағы жалпы құжат айналымындағы мемлекеттік тілде іс жүргізудің үлестік көлемі	Ешенқұлов Т.І. вице-министр	Құжат айналымын мемлекеттік тілде жүргізу процесінің мониторингінің есептік деректері	%	96	96,5	97	97,5	98	98,5	99
19	Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары үшін қазақ тілінде басылған оқулықтармен қамтамасыз ету деңгейі	Ешенқұлов Т.І. вице-министр	ЖЖООК - тің есептік ақпараты	%	50	53	55	57	60	63	65
20	Қазақ тілі ұлттық корпусының мәтіндік базасының көлемі	Ешенқұлов Т.І. вице-министр	ТСК-нің есептік ақпараты	млн. сөз	20	30	40	50	60	70	80

4-бөлім. Ресурстар

Ресурстар	Өлшем бірлігі	2021 жыл	2022 жыл	Жоспарлы кезең				
				2023 жыл	2024 жыл	2025 жыл	2026 жыл	2027 жыл
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Қаржылық	мың теңге	0	408 305 147	563 766 717	717 764 816	785 136 489	785 136 489	785 136 489
оның ішінде «Білімді ұлт. «Сапалы білім беру» ұлттық жобасын іске	мың теңге	344 000	340 000	340 000	35 340 000	35 340 000	0	0

асыруға								
«Цифрландыру, ғылым және инновациялар есебінен технологиялық серпіліс» ұлттық жобасын іске асыруға	мың теңге	54 205 444	66 591 394	203 562 039	302 116 927	264 933 604	0	0
«Ұлттық рухани жаңғыру» ұлттық жобасын іске асыруға	мың теңге	29 940	328 732	328 732	328 732	328 732	0	0
Адами	адам	**0**	**183**	**183**	**183**	**183**	**183**	**183**